

ร.บ. 4250/66
๑๑ มิ.ย. ๖๖
09.514

(ก) 7955/66

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ฝ่ายวิศวกรรม โครงการชลประทานพิษณุโลก โทร ๐-๕๕๒๕-๘๘๑๖ 4094
ที่ E สขป.๓.๐๗/ ๔๑๓ /๒๕๖๖ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ศพค 5051/ม.ก.บ.๖
เรื่อง กระบวนการจัดการมูลดินในพื้นที่แหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ (บึงราชนก จังหวัดพิษณุโลก)

๑) เรียน ประธานคณะทำงานติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ (รสบ.)

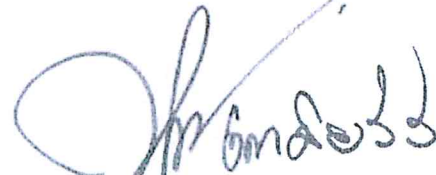
ตามที่ได้มีการประชุมคณะทำงานติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการน้ำอัจฉริยะ ชั้น ๓ อาคาร ๙๙ ปี หม่อมหลวงชูชาติ กำภู กรมชลประทานสามเสน ซึ่งที่ประชุมมอบหมายให้โครงการชลประทานพิษณุโลก จัดทำกระบวนการลำดับขั้นตอนการจัดการมูลดินในพื้นที่แหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ ใช้ระเบียบของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ.๒๕๔๗ นั้น

โครงการชลประทานพิษณุโลกขอส่งขั้นตอนดังกล่าว มีรายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมกับบันทึกนี้ด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายชำนาญ ชูเที่ยง)
ผคป.พิษณุโลก

๒) - ทราบ
- ร.บ. ๔๒๕๐/๖๖ ทล = ผส.บอ. ทล =
- ร.บ. ๔๒๕๐/๖๖ ทล = ผส.บอ. ทล =
- ร.บ. ๔๒๕๐/๖๖ ทล = ผส.บอ. ทล =
- ร.บ. ๔๒๕๐/๖๖ ทล = ผส.บอ. ทล =

(นายทวีศักดิ์ ชนเดโชพล)
รสบ.

๓) - ทราบ

- เรียน ผอ.ส่วน ผอช.ภาค และ ทน. ๑-๙ บอ.

เพื่อทราบและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป

(นายสมคิด สะเกาคำ)

ผอท.บอ. รักษาราชการแทน ผส.บอ.

๒๗ มิ.ย. ๒๕๖๖

โครงการขุดลอกบึงราชนก จังหวัดพิษณุโลก

๑. ความเป็นมา

บึงราชนก เป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ ขนาดพื้นที่ ๔,๘๕๑-๒-๖๗ ไร่ ในเขตตำบลวังพิกุล ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน ในอดีตประสบปัญหาสภาพบึงตื้นเขิน ไม่มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ชัดเจน ในฤดูฝนมีน้ำหลากไหลจากพื้นที่รับน้ำและแม่น้ำวังทองแต่ไม่สามารถไหลเข้าบึงราชนกได้ทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่โดยรอบบึง รวมทั้งการบุกรุกที่ดินของราษฎรเข้าทำประโยชน์ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ศึกษาจัดทำแผนแม่บทเพื่อฟื้นฟูบึงราชนก และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนหลักการฟื้นฟูบึงราชนกทั้งระบบ จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ประกอบด้วย แผนแม่บทรวม ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ การบริหารจัดการ เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินทรัพยากรในบึงและการจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ ด้านที่ ๒ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ด้านที่ ๓ สร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ด้านที่ ๔ จัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ระยะเวลาดำเนินการตามแผน ๗ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๙) วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๑,๔๕๖.๙๘ ล้านบาท โดยมีแผนงานเร่งด่วน ๑๑ แผนงาน (๒๕๖๓-๒๕๖๔) มีส่วนราชการ ๑๙ หน่วยงาน บูรณาการร่วมกันในการขับเคลื่อนแผนแม่บท สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะบึงราชนก เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ให้กรมชลประทานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบควบคุมดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะบึงราชนก จังหวัดพิษณุโลก ในการดำเนินการของจังหวัดพิษณุโลก ได้มีคำสั่งที่ ๓๕๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและจัดการพื้นที่บึงราชนกอย่างยั่งยืน เพื่อกำหนดนโยบายและแผนแม่บทการจัดการพื้นที่บึงราชนกให้มีความเหมาะสม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและพิจารณาแผนงาน/โครงการในพื้นที่บึงราชนกให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งควบคุมดูแลด้านการของงบประมาณในการดำเนินงานในพื้นที่บึงราชนก และจัดการพื้นที่บึงราชนกอย่างยั่งยืน

๒. รายละเอียดแผนงาน/ผลการดำเนินงาน

ในส่วนของกรมชลประทานโดยโครงการชลประทานพิษณุโลก มีแผนการดำเนินงานตามแผนงานเร่งด่วนที่สำคัญในการฟื้นฟูบึงราชนก คือโครงการขุดลอกบึงราชนก วงเงินงบประมาณตามแผน ๙๕๐ ล้านบาท กำหนดแผนดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึงปี พ.ศ.๒๕๖๗ โดยมีเป้าหมายขุดลอกบึงราชนกเพื่อเก็บกักน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๒๘.๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ขุดลอกประมาณ ๓,๖๘๑ ไร่ แบ่งพื้นที่ขุดลอกเป็น ๖ โซน ปริมาณดินที่จะขุดลอกทั้งสิ้น ๒๗.๗๔ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่จากการดำเนินงานโครงการขุดลอกที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน ได้นำดินไปถมทั้งภายในบึงและตามสถานที่หน่วยงานราชการที่สาธารณประโยชน์ต่างๆ นอกบึงแล้ว ยังคงเหลือดินอีกจำนวนประมาณ ๑๗.๓๑ ล้านลูกบาศก์เมตร ที่ยังไม่สามารถหาสถานที่ทิ้งมูลดินได้ โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงานดังนี้

ลำดับ	ปี	รายการ	พท.(ไร่)	งบประมาณ (ล้านบาท)	ปริมาณงานดิน (ล้าน ลบ.ม.)
๑	๒๕๖๔	โครงการขุดลอกบึงราชนก โซน ๑	๓๕๕	๑๓๗.๗๐๐๘	๒.๗๘
๒	๒๕๖๔	โครงการขุดลอกบึงราชนก โซน ๒	๒๓๙	๙๘.๔๗๔๓	๑.๙๔
๓	๒๕๖๕	โครงการขุดลอกบึงราชนก โซน ๒	๑๑๘	๑๐๐	๐.๙๙
๔	๒๕๖๕	โครงการขุดลอกบึงราชนก โซน ๓	๒๐	๑๔.๗๒๑๑	๐.๒๐
๕	๒๕๖๕	โครงการขุดลอกบึงราชนก โซน ๔	๙	๙.๖๔๖๒	๐.๐๙๖
		รวมทั้งสิ้น (ผล)	๗๔๑	๓๖๐.๕๔๒๔	๖.๐๑๕

การจัดการมูลดินจากการขุดลอกบึงราชนก (ณ ๑๓ ก.พ. ๒๕๖๖)

ปริมาณดินขุดตามแผนทั้งสิ้น	= ๒๗.๗๔ ล้าน ลบ.ม.
1. ขุดลอกแล้วในปี ๒๕๖๔-๖๕	= ๖.๐๒ ล้าน ลบ.ม.
2. ขุดลอกในปี ๒๕๖๖ (โซน ๕)	= ๒.๐๐ ล้าน ลบ.ม.
3. ทำถนนรอบบึง	= ๐.๘๐ ล้าน ลบ.ม.
4. การขนย้ายนอกบึงที่ได้สำรวจไว้	= ๑.๖๑ ล้าน ลบ.ม.
คงเหลือดินที่ยังไม่มีสถานที่ทิ้งมูลดิน	= ๑๗.๓๑ ล้าน ลบ.ม.

ข้อเสนอแนะในการประชุมติดตามงานของ สททช.

ปัญหาอุปสรรคการขุดลอกบึงราชนกก

ไม่มีสถานที่ทิ้งดินเพียงพอ และไม่สามารถจ้างขุดลอกพร้อมจำหน่ายมูลดินได้ เนื่องจากผิดระเบียบทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จได้ตามแผนแม่บท ในปี ๒๕๖๗ และทำให้งานในกิจกรรมอื่นไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องได้

แนวทางแก้ไข

(๑) ขอบริษัทเพิ่มแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เนื่องจากมีค่าขนย้าย และมีระยะทางมากขึ้น ประกอบ กับค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่สูงขึ้นมากกว่าแผนหลัก

(๒) ขอลบขนย้ายมูลดินในระยะทางที่ไกลกว่าเดิมจาก ๑๕ กม. เป็น ๒๕ กม. เนื่องจากมีส่วนราชการได้มีการร้องขอมูลดินไปใช้ประโยชน์

(๓) ขอเพิ่มระดับดินถมในตัวบึงเพิ่มเติม ตามระดับที่เหมาะสม เช่น เกาะกลางตัวนกสวนสาธารณะ

(๔) ดำเนินโครงการดินแลกน้ำ ซึ่งได้มีการประชุมคณะกรรมการกันกรอง และมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ ก.พ.๒๕๖๖ สำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ได้เสนอขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก และอนุมัติโครงการเมื่อ ๑๐ เม.ย ๒๕๖๖

(๕) ขอผ่อนผันระเบียบการขุดลอกของกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยการพิจารณาแก้ไขปัญหามูลดินจำนวนมากซึ่ง ไม่มีที่ทิ้งดิน โดยการจำหน่ายมูลดินนำเงินเข้าเป็นรายได้ของ อบท. (ปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุป)

๓. ระเบียบ ข้อกฎหมาย พรบ. ข้อบังคับ กฎกระทรวง ที่ใช้ รวมถึงข้อหาหรือต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ บึงราชนกกเป็นบึงสาธารณะประโยชน์ ที่อยู่ในอำนาจรักษาดูแลของกระทรวงมหาดไทย ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ มาตรา ๑๒๒ “นายอำเภอมีหน้าที่ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลรักษา และคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน และสิ่งซึ่งเป็น สาธารณประโยชน์อันอันอยู่ในเขตอำเภอ นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีอำนาจใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้ ที่ดินตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดและปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดิน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง...”

- การเข้าใช้พื้นที่ต้องขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติโครงการขุดลอก)

๓.๒ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะบึงราชนก จังหวัดพิษณุโลก อาศัยอำนาจตามความมาตรา ๕ วรรคหนึ่งและมาตรา ๖ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ นายกรัฐมนตรีออกประกาศไว้ “ให้กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะบึงราชนก จังหวัดพิษณุโลก ” ซึ่ง ตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ “ทรัพยากรน้ำสาธารณะ” หมายความว่า น้ำในแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้หรือที่สงวนไว้ให้ประชาชนใช้ร่วมกัน หรือโดยสภาพประชาชนอาจใช้ประโยชน์ร่วมกัน และให้หมายความรวมถึง แม่น้ำลำคลอง ทางน้ำ บึง แหล่งน้ำใต้ดิน ทะเลสาบ น่านน้ำภายใน ทะเลอาณาเขต พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งน้ำตามธรรมชาติอื่น ๆ แหล่งน้ำที่รัฐจัดสร้างหรือพัฒนาขึ้นเพื่อให้ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน แหล่งน้ำระหว่างประเทศที่อยู่ภายในเขตประเทศไทยซึ่งประชาชนนำมาใช้ประโยชน์ได้ ทางน้ำชลประทานตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทาน และน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

- เข้าไปควบคุมดูแลบำรุงรักษา วางแผนขุดลอกและดำเนินการขุดลอกตามที่ได้รับมอบหมาย

๓.๓ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่
ตั้งขึ้น พ.ศ. ๒๕๔๗

- การขุดลอกต้องปฏิบัติตามระเบียบ

- แนวทางตามหนังสือเลขที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ เรื่องซักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่
ตั้งขึ้น พ.ศ. ๒๕๔๗

- หนังสือที่ มท ๐๕๑๑.๓ /๘๖๔๑ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง หารือวิธีปฏิบัติการจัดการมูลดินที่เหลือใช้จากการใช้ประโยชน์ทางราชการจากการขุดลอกบึงราชนก – หน่วยงานสามารถดำเนินการจัดจ้างเอกชนทำการขุดลอกในข้อ ๑ (๒) ทางราชการ สามารถนำกรวด หิน ดิน ททราย ที่ได้จากการขุดลอกเป็นค่าจ้างเอกชนแทนเงินงบประมาณได้ โดยการตีราคากรวด หิน ดิน ททราย ที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาตตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน โดยอนุโลม นั้นหมายถึง ค่าตอบแทนตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งไม่เกินอัตราค่าตอบแทนในการอนุญาตข้อ (๒) (ก) การขุดหรือดูดทราย ลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท อันเป็นอัตราสูงสุดที่กฎหมายกำหนด

๓.๔ พรบ. การขุดดินและถมดิน พ.ศ.๒๕๔๗ – มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การขุดดินและถมดินซึ่งกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นที่ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันอันตรายไว้ตามกฎหมายนั้นแล้ว

การถมดินตามมาตรา ๒๖ ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงและมีพื้นที่ของเนินดินไม่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น – และปฏิบัติตามกฎกระทรวง กำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ.๒๕๔๘ (ข้อ ๑๒ ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียงและมีพื้นที่ของเนินดินเกินสองพันตารางเมตร ต้องแจ้งการถมดินนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด -ให้ผู้ขุดดินถมจากโครงการไปขออนุญาตต่อ อบต.เจ้าของพื้นที่)

๔. ขั้นตอนการเสนอโครงการขุดลอกบึงสาธารณะประโยชน์ (บึงราชนก จังหวัดพิษณุโลก)

บึงราชนก เป็นบึงสาธารณะประโยชน์ การขุดลอกจึงต้องอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ว่าจะเป็นการขุดลอกโดยใช้งบประมาณหรือไม่ใช้งบประมาณ (ดินเลนน้ำ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. อนุมัติแบบ

๒. บึงราชนก มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เลขที่ ๔๗๕๔๗ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๓๔ มีกรมเจ้าท่าเป็นผู้ดูแลรักษา - กรมชลประทานโดยสำนักงานชลประทานที่ ๓ ทำหนังสือขอเข้าใช้พื้นที่ต่อกรมเจ้าท่า สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาพิษณุโลก มีหนังสือที่ ศค ๐๓๑๑.๕/พล ๑๑๑๐ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ แจ้งว่าการขุดลอกบึงราชนกสาธารณะประโยชน์ นั้น “บึง” มิได้อยู่ในบังคับของ มาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจาก มาตรา ๑๒๐ บัญญัติว่า “ให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเดินเรือ แม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย ” ดังนั้น พิจารณาแล้วไม่ขัดข้องในการที่โครงการชลประทานพิษณุโลกขอเข้าใช้พื้นที่

การขุดลอกใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗

๓. การขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ของจังหวัดพิษณุโลก ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาโครงการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้ง คำสั่งที่

๘๗๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อกลับกรอกก่อนจะเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติโครงการ มีเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก เป็นเลขานุการ โดยพิจารณาให้ความเห็นว่า โครงการขุดลอกบึงราชนก อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะอนุญาตให้ขุดลอกได้หรือไม่ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗

๔. โครงการชลประทานพิษณุโลก ขอขุดลอกโดย ใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๕ โดยดำเนินการตามข้อเสนอแนะของสำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ดังนี้

๔.๑ ประชาคมแบบขุดลอกให้กับประชาชนพื้นที่ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ และไม่มี การคัดค้าน

๔.๒ ขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่โดยรอบ นำผลประชาคมเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลวังพิgul นำเข้าที่ประชุมสภาเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบโครงการขุดลอกบึงราชนก

๒) องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง นำเข้าที่ประชุมสภาเมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ มีมติรับทราบรายงานผลการประชาคมการดำเนินการขุดลอกบึงราชนก

๓) องค์การบริหารส่วนตำบลสมอแข นำเข้าที่ประชุมสภาเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ มีมติเห็นชอบโครงการขุดลอกบึงราชนก

๔.๓ ทำหนังสือสอบถามความเห็นชอบในการขุดลอกบึงราชนก - สอบถามอำเภอวังทอง องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง องค์การบริหารส่วนตำบลวังพิgul องค์การบริหารส่วนจังหวัด (มีการใช้พื้นที่บึงอยู่แล้วบางส่วน) ว่ามีข้อขัดข้องประการใดหรือไม่ในการดำเนินการขุดลอกบึงราชนก - หน่วยงานแจ้งตอบว่าไม่ขัดข้อง

๔.๔ บึงราชนก มีพื้นที่ตั้งอยู่ภายในเขตกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองพิษณุโลก พ.ศ. ๒๕๕๓ จึงได้ทำหนังสือสอบถามโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดพิษณุโลก ว่ามีข้อขัดข้องประการใดหรือไม่ในการดำเนินการขุดลอก เกี่ยวกับระเบียบ/กฎหมาย ด้านผังเมือง โดยส่งแบบและแผนผังขุดลอกให้โยธาธิการและผังเมืองทราบด้วย - สนง.โยธาธิการและผังเมือง ตอบว่าไม่เป็นอุปสรรคต่อการผังเมืองแต่อย่างใด

๕. ทำหนังสือขออนุญาตให้ทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้ผิดไปจากสภาพที่เป็นอยู่ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อประมงจังหวัดพิษณุโลก โดย ผวจ.พิษณุโลก ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้อนุญาต โดยเสนอขออนุญาตในการขุดลอกแต่ละโซนเป็นครั้งๆ ไป

เมื่อคณะทำงานพิจารณาโครงการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ฯ ของจังหวัดได้เห็นชอบตามที่เสนอแล้ว สำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ได้ยกเรื่องเสนอ ผวจ.พิษณุโลก อนุมัติโครงการ ซึ่งที่ผ่านมาได้ขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วดังนี้

๑. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขุดลอกบึงราชนก โชน ๑ และโชน ๒
๒. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขุดลอกบึงราชนกโชน ๒B และโชน ๒C
๓. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ขุดลอกบึงราชนกขุดลอกบึงราชนก โชน ๕ , โชน ๓A (ดินแลกน้ำ), โชน ๔A (ดินแลกน้ำ) และโชน ๖A (ดินแลกน้ำ)

เหตุผลและความจำเป็นในการดำเนินโครงการดินแลกน้ำ

เพื่อให้สามารถดำเนินงานโครงการขุดลอกบึงราชนกให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ให้สามารถบรรลุมัตถุประสงค์ตามแผนแม่บทที่วางไว้ ประกอบด้วย จะสามารถชะลอน้ำได้ ๒๘.๘๕ ล้าน ลบ.ม. บรรเทาอุทกภัยในอ.วังทอง ๑๐,๕๗๕ ไร่ ประชาชนรับประโยชน์ ๒๒,๓๗๐ ครัวเรือน หากไม่เร่งดำเนินการจะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในวงกว้าง เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจมากเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง โครงการชลประทานพิษณุโลก จึงได้เสนอโครงการขุดลอกบึงราชนกโดยวิธีดินแลกน้ำเสนอคณะกรรมการบริหารและจัดการพื้นที่บึงราชนกอย่างยั่งยืนได้รับทราบ แล้วเสนอต่อคณะทำงานพิจารณาโครงการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ โดยเสนอบางส่วนก่อนประกอบด้วยพื้นที่โชน ๓A โชน ๔A และโชน ๖A และสำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ได้เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งได้อนุมัติเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖ พร้อมออกประกาศรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมโครงการไปในคราวเดียวกัน

เนื่องจากการขุดลอกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ในข้อ ๕ เป็นการขุดต่างตอบแทน ไม่มีการประเมินราคามูลดิน และไม่มีการเก็บค่าดินที่เอาไปใช้ แต่การขุดลอกมีการขนย้ายดินไปขายตามสถานที่ต่างๆ ทั้งในเขตชุมชนและพื้นที่การเกษตร มักประสบปัญหามลภาวะ ฝุ่นละออง และเศษวัสดุตกหล่น รวมถึงทางสัญจรอาจได้รับความเสียหาย เกิดผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม โครงการชลประทานพิษณุโลกจึงเห็นสมควรที่จะมีการดำเนิน

กิจกรรมโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) ให้ผู้ร่วมโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่ท้องถิ่น ได้แก่ อบจ./อบต.ในเขตพื้นที่ ตามปริมาณดินที่ขุดขนย้ายออก ลูกบาศก์เมตรละ ๒.๘๘ บาท รวมถึงเก็บเงินประกัน ๑๐% สำหรับประกันความเสียหายของทรัพย์สินของราชการหรือเอกชนหรือการแก้ไขปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม

ในการดำเนินงาน จะกำหนดให้มีผู้ควบคุมงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแบบรูปที่กำหนด และเมื่อดำเนินการขุดลอกแต่ละแปลงแล้วเสร็จ ก็ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบรับมอบงานต่อไป สำหรับการจ่ายเงินสนับสนุนให้ท้องถิ่น จะใช้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในมาตรา ๙/๑ ซึ่งจะมอบค่าตอบแทน (ในที่นี้คือเงินสนับสนุน) ให้ อบต.เจ้าของพื้นที่ และให้ อบต.เจ้าของพื้นที่แบ่งให้ อบจ. ๔๐%

ข้อพิจารณาในการขออนุญาตขุดลอก โดยใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗

ในการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้ตามหนังสือที่ มท.๐๕๑๑.๓/ว๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ เรื่องซักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนี้

๑) กรณีประกาศหาผู้ประสงค์จะทำการขุดลอก (ตามนัยข้อ ๕ ของระเบียบฯ) – โครงการขุดลอกบึงราชนก (ดินแลงน้ำ) ปี ๒๕๖๖ ใช้วิธีนี้

๑.๑) เมื่อนายอำเภอหรือท้องถิ่นมีความประสงค์จะทำการขุดลอก ให้ทำการสำรวจขอบเขตปักแนวเขตแหล่งน้ำให้ชัดเจน พร้อมออกแบบการขุดลอก หลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาในการขุดลอกให้แล้วเสร็จ และเสนอเป็นโครงการเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วจึงประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก มีกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ

๑.๒) เมื่อได้ผู้ประสงค์จะขุดลอกแล้ว ให้ทำการขุดลอกตามเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการกำหนด กรณีนี้ไม่ใช่ลักษณะของการจัดจ้าง แต่เป็นเรื่องที่หน่วยงานเจ้าของโครงการให้ผู้ประสงค์จะขุดลอกช่วยขุดลอกแหล่งน้ำฯ โดยให้นำกรวด หิน ดิน หินทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าตอบแทนจากการขุดลอก ทางราชการไม่ต้องจ่ายค่าจ้างเพราะไม่ใช่เป็นการตีราคาหรือคิดค่าจ้าง

๒) กรณีนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จัดจ้างเอกชนทำการขุดลอกตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ (ตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบฯ) แบ่งเป็น ๒ กรณีดังนี้

๒.๑) กรณีใช้งบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หินทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการได้

กรณีนี้ของโครงการขุดลอกบึงราชนก คือการตั้งงบประมาณขุดลอกโดยงบกรมชลประทาน แล้วขนย้ายดินไปถมสวนสาธารณะภายในบึงราชนก ถมตามสถานที่ราชการและที่สาธารณะประโยชน์นอกบึงราชนก ซึ่งปัจจุบันถมเกือบเต็มพื้นที่เป้าหมายแล้ว ยังมีดินที่จะต้องขุดอีก ๑๗.๓๑ ล้าน ลบ.ม. ที่ไม่มีสถานที่ทิ้งมูลดิน

๒.๒) กรณีไม่ใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หินทราย ที่ได้จากการขุดลอกจ่ายแทนค่าจ้าง โดยตีราคากรวด หิน ดิน หินรายนั้นตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาตตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม แล้วให้นำราคาที่ได้หักกลับจากค่าจ้าง (จากการหาหรือความหมายนี้คือถ้าตีราคากรวด หิน ดิน หินทราย มีราคาน้อยกว่าค่าจ้างขุดลอก ให้หักกลับกันไปโดยราชการไม่จ่ายเงินเพิ่มให้เอกชนในส่วนต่างนั้น - คล้ายๆ ข้อ ๕ ของระเบียบ แต่ดำเนินการจัดทำตามระเบียบพัสดุ ซึ่งจะใช้ระยะเวลาจัดทำเพิ่มขึ้น) ถ้ากรวด หิน ดิน หินทราย มีราคาเกินกว่าค่าจ้าง (ในการคิดราคาค่าจ้าง คิดเฉพาะค่าขุดรวม Factor F ไม่รวมค่าขนย้าย) ให้เอกชนผู้รับจ้างจ่ายค่ากรวด หิน ดิน หินทรายส่วนที่เกินดังกล่าวคืนให้ราชการ และให้เงินนั้นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ทั้งนี้ การที่จะนำกรวด หิน ดิน หินทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือค่าจ้างเอกชน นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของโครงการต้องระบุไว้ในโครงการและเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

สรุปขั้นตอนการขออนุญาตขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ (ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ)

๑. ตรวจสอบพื้นที่ว่าหน่วยงานไหนดูแลอยู่เดิม หากมีหน่วยดูแลอยู่ก่อนให้ขอใช้พื้นที่(เช่น เจ้าท่า)
๒. อนุมัติแบบ
๓. จัดทำประชาคมในระดับพื้นที่เกี่ยวกับแผนงานโครงการและแบบก่อสร้าง
๔. ทำหนังสือสอบถามอำเภอเจ้าของในเขตพื้นที่ว่าขัดข้องหรือไม่ในการขุดลอก โดยส่งผังและแบบไปให้
๕. ทำหนังสือสอบถาม อบต.เขตพื้นที่ว่าขัดข้องหรือไม่ในการขุดลอก โดยส่งผังและแบบไปให้
๖. ทำหนังสือส่งรายงานผลประชาคมไปให้ อบต.โดยขอให้ อบต.นำเข้าไปประชุมสภา เพื่อให้สภาพิจารณา รับทราบหรือเห็นชอบ เมื่อรับทราบ/เห็นชอบแล้ว ขอให้ส่งหนังสือตอบกลับมาด้วย
๗. ทำหนังสือสอบถามโยธาธิการและผังเมือง ว่าขัดข้องหรือไม่ด้านผังเมือง โดยส่งผังและแบบไปให้ (ปัจจุบันผังเมืองประกาศใช้ครอบคลุมเกือบทั้งจังหวัด มีแผนงานด้านผังเมืองของกรมโยธาที่จะก่อสร้างโดยกรมโยธาฯ เอง หรือกรมอื่นๆ เช่นแนวสะพาน ตลิ่ง ถนน อาคารสาธารณะ ฯลฯ ซึ่งอาจครอบคลุมเข้าไปในพื้นที่ขุดลอก)
๘. ทำหนังสือให้ทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงที่จับสัตว์น้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้ผิดไปจากสภาพที่เป็นอยู่ ตามมาตร ๖๒ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ต่อประมงจังหวัด
๙. หากอยู่ในพื้นที่ป่า ต้องขออนุญาตจากป่าไม้/ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
๑๐. ประสานสำนักงานที่ดินจังหวัด หากมีคณะกรรมการที่จังหวัดกำหนดไว้ ควรเสนอเข้าคณะกรรมการเพื่อกลั่นกรองก่อน หากไม่มี ขลประทานอาจเสนอให้ ผวจ.โดยตรง ซึ่งในอดีต บางโครงการได้มีการเสนอตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดให้อนุมัติดำเนินโครงการ สำหรับโครงการที่ใช้งบประมาณของกรม เมื่อ ผวจ.อนุมัติแล้ว สามารถดำเนินโครงการขุดลอกได้เลย
๑๑. ในส่วนของโครงการดินแลกน้ำที่ใช้ระเบียบฯ ข้อ ๕ จะต้องประกาศรับสมัครหาผู้ประสงค์จะเข้ามาขุดลอก แล้วพิจารณาคัดเลือกโดยให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการ ไม่เกิดข้อร้องเรียน ซึ่งของบึงราชนกก มีปริมาณดินจำนวนมาก ผู้มาสมัครมี ๕ ราย สามารถแบ่งพื้นที่ให้ได้ทุกรายตามแผนเครื่องจักร เครื่องมือที่ส่งมา โดยการสมัคร ให้ผู้สมัครแจ้งปริมาณดินที่ต้องการ ส่งผังจุดที่ทิ้งดินเบื้องต้น รายการและจำนวนเครื่องจักร เส้นทางขนย้ายดิน และให้เลือกแปลงดินขุดที่ต้องการ การพิจารณาจัดสรรปริมาณดินให้เหมาะสมตามที่ขอและให้ได้ข้อตกลงของทุกฝ่าย โดยยึดลำดับการมาสมัคร จำนวนเครื่องจักร พื้นที่เป้าหมายที่จะไปถม ฯลฯ เป็นต้น

๕. บันทึกข้อตกลง และเงื่อนไข

บันทึกข้อตกลง

โครงการขุดลอกบึงราชนก (ดินแลงน้ำ) ตำบลวังพิกุล ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ระหว่าง

โครงการชลประทานพิษณุโลก กรมชลประทาน

กับ

นาย.....

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้ทำขึ้น ณ โครงการชลประทานพิษณุโลก ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐ สำนักงานชลประทานที่ ๓ กรมชลประทาน เมื่อวันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ระหว่าง

โครงการชลประทานพิษณุโลก ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๘๒/๑๓ ถนนวังจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดย นายชำนาญ ชูเที่ยง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโครงการชลประทานพิษณุโลก ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า ผู้ให้ข้อตกลง กับ นาย..... ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า ผู้รับข้อตกลง

๑. ความเป็นมา

บึงราชนก เป็นบึงน้ำจืดขนาดใหญ่ ขนาดพื้นที่ ๔,๘๕๑-๒-๖๗ ไร่ ในเขตตำบลวังพิกุล ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน ในอดีตประสบปัญหาสภาพบึงตื้นเขิน ไม่มีแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ชัดเจน ในฤดูฝนมีน้ำหลากไหลจากพื้นที่รับน้ำและแม่น้ำวังทองแต่ไม่สามารถไหลเข้าบึงราชนกได้ทำให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่โดยรอบบึง รวมทั้งการบุกรุกที่ดินของราษฎรเข้าทำประโยชน์ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ศึกษาจัดทำแผนแม่บทเพื่อฟื้นฟูบึงราชนก และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนหลักการฟื้นฟูบึงราชนกทั้งระบบ จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๒ ประกอบด้วย แผนแม่บทรวม ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านที่ ๑ การบริหารจัดการ เพื่อการใช้ประโยชน์ที่ดินทรัพยากรในบึงและการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ ด้านที่ ๒ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ด้านที่ ๓ สร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ด้านที่ ๔ จัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ระยะเวลาดำเนินการตามแผน ๗ ปี (พ.ศ.๒๕๖๓ - ๒๕๖๙) วงเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น ๑,๔๕๖.๙๘ ล้านบาท โดยมีแผนงานเร่งด่วน ๑๑ แผนงาน (๒๕๖๓-๒๕๖๕) มีส่วนราชการ ๑๙ หน่วยงาน บูรณาการร่วมกันในการขับเคลื่อนแผนแม่บท สำนักนายกรัฐมนตรีได้มีประกาศในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะบึงราชนก เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ให้กรมชลประทานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ควบคุมดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำสาธารณะบึงราชนก จังหวัดพิษณุโลก ในการดำเนินการของจังหวัดพิษณุโลก ได้มีคำสั่งที่ ๓๕๘/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร เพื่อกำหนดนโยบายและแผนแม่บทการจัดการพื้นที่บึงราชนกให้มีความเหมาะสม ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและพิจารณาแผนงาน/โครงการในพื้นที่บึงราชนกให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งควบคุมดูแลด้านการของบประมาณในการดำเนินงานในพื้นที่บึงราชนก และจัดการพื้นที่บึงราชนกอย่างยั่งยืน

ในส่วนของกรมชลประทานโดยโครงการชลประทานพิษณุโลก มีแผนการดำเนินงานตามแผนงานเร่งด่วนที่สำคัญในการฟื้นฟูพื้นที่บึงราชนก คือโครงการขุดลอกบึงราชนก วงเงินงบประมาณตามแผน ๙๕๐ ล้านบาท แผนดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ถึงปี พ.ศ.๒๕๖๗ โดยมีเป้าหมายขุดลอกบึงราชนกเพื่อเก็บกักน้ำได้ไม่น้อยกว่า ๒๘.๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ขุดลอกประมาณ ๓,๖๘๑ ไร่ แบ่งพื้นที่ขุดลอกเป็น ๖ โซน ปริมาณดินที่จะขุดลอกทั้งสิ้น ๒๗.๗๔ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่จากการดำเนินงานโครงการขุดลอกที่ผ่านมาถึงปัจจุบัน ได้นำดินไปถมทั้งภายในบึงและตามสถานที่หน่วยงานราชการที่สาธารณประโยชน์ต่างๆนอกบึงแล้ว ยังคงเหลือดินอีกจำนวนประมาณ ๑๗.๓๑ ล้านลูกบาศก์เมตร ที่ยังไม่สามารถหาสถานที่ทิ้งมูลดินได้ ดังนั้นเพื่อให้สามารถดำเนินงานโครงการขุดลอกบึงราชนกให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้ได้ จึงได้เสนอโครงการขุดลอกบึงราชนกโดยวิธีดินแลกน้ำ ประกอบด้วยพื้นที่โซน ๓A โซน ๔A และโซน ๖A ต่อคณะทำงานพิจารณาโครงการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแล้งของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีมติเห็นชอบให้ดำเนินโครงการเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และเสนอขออนุมัติต่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งได้อนุมัติโครงการและประกาศรับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมโครงการ ตามประกาศจังหวัดพิษณุโลก เรื่องโครงการขุดลอกบึงราชนก ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖ โดยกำหนดรับสมัครภายใน ๑๕ วัน และมีผู้สมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๕ ราย เพื่อให้งานดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและไม่เกิดปัญหา จึงได้ทำข้อตกลงขึ้น

โดย โครงการชลประทานพิษณุโลก กับ นาย..... ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงทำบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ขึ้น มีกรอบความร่วมมือกันดังต่อไปนี้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อขุดลอกบึงราชนก ตามผังที่กำหนดให้ โดยขุดลอกให้เป็นไปตามแบบก่อสร้างและเงื่อนไขที่กำหนด

๓. ขอบเขตความร่วมมือ

โครงการชลประทานพิษณุโลก กับ นาย..... จะร่วมกันดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ในการขุดลอกบึงราชนก (ดินแลกน้ำ) ตำบลวังพิกุล ตำบลวังทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ แบบในการขุดลอก

- แบบหมายเลข สขป.๓-พล.-๑๕๐๕-๐๑ ถึง สขป.๓-พล.-๑๕๐๕-๒๒ ขุดลอกบึงราชนก
- ผังขุดลอกบึงราชนกโซน ๓A ดินแลกน้ำ ผังแบ่งพื้นที่ย่อย
แปลงที่
- ผังขุดลอกบึงราชนกโซน ๔A ดินแลกน้ำ ผังแบ่งพื้นที่ย่อย
แปลงที่
- ผังขุดลอกบึงราชนกโซน ๖A ดินแลกน้ำ ผังแบ่งพื้นที่ย่อย
แปลงที่
- รวมปริมาณดินที่จัดสรรให้ขุดลอก ลบ.ม.

๓.๒ เนื่องจากโครงการขุดลอกนี้ อาจมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชนหรือท้องถิ่น จึงเห็นสมควรที่จะมีการดำเนินกิจกรรมโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) ผู้รับข้อตกลงยินดีจะสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้แก่ท้องถิ่น ได้แก่ อบจ./อบต.ในเขตพื้นที่ ตามปริมาณดินที่ขุดขนย้ายออกลูกบาศก์เมตรละ ๒.๘๘ บาท โดยหากจะขุดแปลงใด จะต้องจ่ายเงินในแปลงนั้นก่อน แล้วนำหลักฐานการจ่ายเงินให้โครงการชลประทานพิษณุโลกทราบ เพื่ออนุญาตให้เข้าทำงานได้ต่อไป สำหรับวิธีการจ่ายเงินเพื่อสนับสนุนท้องถิ่นดังกล่าว จะแจ้งแนวทางให้ทราบต่อไป

ผู้รับข้อตกลงยินดียางเงินประกันต่อโครงการชลประทานพิษณุโลก ในอัตรา ๑๐ % ของค่า ๒.๘๘ บาท คุณด้วยปริมาณดินที่ขุด โดยจ่ายครั้งแรก ๕% ก่อน ส่วนที่เหลือให้จ่ายตามแผนการขุดลอกแต่ละแปลง เพื่อเป็นเงินประกันกรณีถนนหรือทรัพย์สินอื่นๆ เกิดชำรุดเสียหายแล้วไม่ทำการแก้ไข รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ให้ข้อตกลงมีสิทธิจะนำเงินดังกล่าวชดเชยให้แก่เจ้าของทรัพย์สินหรือดำเนินการซ่อมแซมหรือดำเนินการแก้ไขปัญหา เงินดังกล่าวเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการของผู้รับข้อตกลงแล้วและมีเงินเหลือจากการแก้ไขปัญหา ผู้ให้ข้อตกลงจะจ่ายเงินคืนแก่ผู้รับข้อตกลง

๓.๓ เนื่องจากการฟื้นฟูบึงราชนก จะต้องแก้ไขปัญหาการบุกรุกบึง โดยย้ายผู้บุกรุกออกจากพื้นที่ จำนวน ๗ ครัวเรือน จากการประชุมของคณะกรรมการระดับจังหวัด กำหนดแนวทางการช่วยเหลือเยียวยา โดยจะสนับสนุนดินถมเพื่อปลูกสร้างที่อยู่อาศัย พื้นที่ประมาณ ๖ ไร่ ๑๗ ตารางวา ซึ่งเป็นพื้นที่ของญาติพี่น้องที่ผู้บุกรุกจะไปอยู่อาศัย ในเขตตำบลวังพิกุล อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผู้รับข้อตกลงยินดีจะสนับสนุนขุดขนย้ายดินไปถมให้ โดยจะแบ่งความรับผิดชอบกับผู้รับข้อตกลงรายอื่นๆ ตามสัดส่วนปริมาณดินที่ได้รับ โดยโครงการชลประทานพิษณุโลก จะได้แจ้งให้ทราบต่อไป

๔. งบประมาณ

ผู้รับข้อตกลง จะต้องรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงนี้ ในส่วนที่เป็นภาระหน้าที่ของฝ่ายผู้รับข้อตกลง

๕. กำหนดเวลาแล้วเสร็จ

ผู้รับข้อตกลงจะต้องทำงานให้แล้วเสร็จ ภายใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

๖. ความรับผิดชอบของผู้รับข้อตกลง และเงื่อนไข

ความรับผิดชอบของผู้รับข้อตกลง ให้เป็นไปตามบันทึก เงื่อนไขในการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ที่ต้นเขิน (โครงการดินแลกน้ำ)

๗. การตรวจงาน

โครงการชลประทานพิษณุโลก จะแต่งตั้งคณะทำงาน เพื่อควบคุมการทำงานของผู้รับข้อตกลง คณะทำงานนั้นมีอำนาจเข้าไปตรวจงาน ณ สถานที่ที่กำลังก่อสร้างได้ตลอดเวลา และผู้รับข้อตกลงจะต้องอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือ ในการนั้นตามสมควร

การที่มีคณะทำงาน หากทำให้ผู้รับข้อตกลงพ้นความรับผิดชอบตามข้อตกลงฉบับนี้ข้อหนึ่ง ข้อใดไม่

๘. การควบคุมงาน

โครงการชลประทานพิษณุโลก จะมอบหมายเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมงานเพื่อให้เป็นไปตามข้อตกลงและมีอำนาจที่จะสั่งให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติม หรือตัดทอนซึ่งงานตามข้อตกลงนี้ หากผู้รับข้อตกลง ขัดขืนไม่ปฏิบัติตาม คณะทำงานมีอำนาจสั่งให้หยุดกิจการนั้นชั่วคราวได้ ความล่าช้าในกรณีเช่นนี้ทางผู้รับข้อตกลงจะถือเป็นเหตุอ้างความเสียหายมิได้

๙. การตรวจสอบ การรับมอบการส่งมอบงาน

เมื่อผู้รับข้อตกลงดำเนินการเสร็จสิ้นในแปลงใดๆ ให้ผู้รับข้อตกลง ทำบันทึกส่งมอบผลงานขุดลอก เพื่อให้คณะกรรมการตรวจรับ ตรวจสอบรับมอบงานต่อไป หากในกรณีการขุดยังไม่ได้เป็นไปตามแบบคณะกรรมการจะให้ผู้รับข้อตกลง ทำการแก้ไขให้เรียบร้อยก่อน

๑๐. บทลงโทษ (กรณีไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จตามแบบรูปและรายการละเอียด)

ในกรณีที่ผู้รับข้อตกลง ดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามแบบรูปและรายการละเอียดในระยะเวลาตามข้อตกลง ผู้ให้ข้อตกลงขอสงวนสิทธิ์ในการที่จะให้เข้าร่วมดำเนินงานในครั้งต่อไปได้ และจะให้ผู้รับข้อตกลง รายอื่นเข้ามาดำเนินงานแทน เพื่อให้งานแล้วเสร็จต่อไป รวมทั้งหากเห็นว่าผู้รับข้อตกลงทำงานล่าช้า คาดว่าจะไม่แล้วเสร็จตามแผน ผู้ให้ข้อตกลงมีสิทธิที่จะมอบหมายผู้เข้าร่วมโครงการรายอื่นดำเนินการในแปลงที่เหลือได้

ข้อตกลงนี้ทำขึ้นเป็นสองฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ทั้งสองฝ่ายได้อ่านและเข้าใจ
ข้อความโดยละเอียดตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อ พร้อมทั้งประทับตรา (ถ้ามี) ไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน
เป็นสำคัญทั้งสองฝ่ายต่างยึดถือไว้ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

(ลงชื่อ) ผู้ให้ข้อตกลง
(นายชำนาญ ชูเที่ยง)

(ลงชื่อ) ผู้รับข้อตกลง
(นาย.....)

(ลงชื่อ) พยาน
(นายเจษฎา งามธนะ)

(ลงชื่อ) พยาน
(นายวชิรพันธุ์ ภูมรา)

เงื่อนไขในการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ตื้นเขิน (โครงการดินแลงน้ำ)
โครงการชลประทานพิษณุโลก สำนักงานชลประทานที่ ๓ กรมชลประทาน

ข้อ ๑ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องทำการขุดลอกให้ถูกต้องตามแบบการขุดลอกหลักเกณฑ์และวิธีการในการ
ขุดลอก และทำการขุดลอกให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ข้อ ๒ ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องดำเนินการโดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือเสียหายแก่ราษฎร
เป็นต้นว่า กระทบเสียงดังเกินควร ทำกิจการในเวลากลางคืน หรือวาง หรือตั้งอุปกรณ์ในการทำหรือวัตถุต่างๆ เป็น
การกีดขวางแก่สาธารณชน

ข้อ ๓ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องระมัดระวังมิให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการ หรือเอกชน เช่น ปุชนียสถาน โบราณสถาน วัดวาอาราม สำนักสงฆ์ โบราณวัตถุ อาคาร บ้านเรือน หากมีความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากการดำเนินการของผู้เข้าร่วมโครงการไม่ว่ากรณีใดๆ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายค่าเสียหายทั้งสิ้น

ข้อ ๔ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องดำเนินการระหว่างเวลา ๘.๐๐ น ถึง ๑๗.๐๐ น. เท่านั้น กรณีมีความจำเป็นเร่งด่วน จะขอขยายเวลา ให้แจ้งให้ทราบล่วงหน้า โดยระบุเส้นทางวิ่งและเวลาที่ขอขยาย เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน

ข้อ ๕ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องดำเนินการด้วยตนเอง จะให้ผู้อื่นดำเนินการหรือโอนสิทธิ์ให้ผู้อื่นไม่ได้ และต้องดำเนินการภายในบริเวณที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ในทางราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ผู้เข้าร่วมโครงการหยุดทำการ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องปฏิบัติตามทันที

ข้อ ๗ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือผู้แทนเข้าไปตรวจบริเวณที่ทำการชุดลอกหรือกิจการที่ผู้เข้าร่วมโครงการกระทำ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

ข้อ ๘ ในการดำเนินการชุดลอกหากพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุหรือซากโบราณสถานใด ๆ ต้องหยุดดำเนินการและแจ้งให้โครงการชลประทานพิษณุโลกทราบ พร้อมทั้งมอบโบราณวัตถุที่ขุดพบทั้งหมดด้วยทันที เพื่อแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบต่อไป

ข้อ ๙ หากผู้เข้าร่วมโครงการพบซากดึกดำบรรพ์ติดอยู่เป็นกลุ่มก้อนชัดเจนดีต้องหยุดทำการทันที แล้วแจ้งให้โครงการชลประทานพิษณุโลกทราบ เพื่อแจ้งให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ทำการตรวจวิเคราะห์ต่อไป

หากพบวัตถุที่เป็นแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องหยุดกระทำการจนกว่าได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่

ข้อ ๑๐ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องวางแผนแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองอันเกิดจากงานที่ดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นการขุดและการขนย้ายดิน โดยแจ้งแผนและเส้นทางการเดินรถให้โครงการชลประทานพิษณุโลกทราบ และจะต้องจัดการบรรทุกหน้าและเครื่องจักรที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการแก้ไขปัญหา และหากเกิดปัญหาจะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด

ข้อ ๑๑ ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องรับผิดชอบต่อถนนเส้นทางสัญจรที่ตนเองใช้วิ่งผ่าน หากเกิดการชำรุดเสียหายจะต้องซ่อมแซมโดยทันที และกรณีมีผู้ใช้เส้นทางหลายราย ให้กำหนดข้อตกลงร่วมกันเพื่อร่วมกันรับผิดชอบ

ข้อ ๑๒ ผู้เข้าร่วมโครงการต้องรายงานข้อมูลที่เป็นให้โครงการชลประทานพิษณุโลกทราบทุกระยะ ได้แก่ เส้นทางวิ่งและปริมาณดินที่ขนย้ายในเส้นทางดังกล่าว

ข้อ ๑๓ กรณีพบปัญหา หรืออุปสรรคในการดำเนินโครงการขุดลอกด้วยวิธีดินแลกน้ำ ไม่ว่าจะด้วยเรื่องใดๆ โครงการชลประทานพิษณุโลก มีสิทธิ์แจ้งยกเลิกโครงการฯ ดังกล่าว ได้ทันที

ข้อ ๑๔ ถ้าผู้เข้าร่วมโครงการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามแบบการขุดลอก หลักเกณฑ์วิธีการหรือข้อกำหนดในข้อตกลง ไม่ว่าจะข้อหนึ่งข้อใดดังกล่าวข้างต้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าวในที่ดินทั้งหมด หรือแต่บางส่วนได้ทันทีโดยไม่จำเป็นต้องบอกกล่าว

(ลงชื่อ) ผู้ให้ข้อตกลง

(นายชำนาญ ชูเที่ยง)

(ลงชื่อ) ผู้รับข้อตกลง

(นาย.....)

(ลงชื่อ) พยาน

(นายเจษฎา งามธุระ)

(ลงชื่อ) พยาน

(นายวชิรพันธุ์ ภูมรา)

แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาค่าใช้จ่ายสนับสนุน อปท. โครงการขุดลอกบึงราชนก(ดินแลงน้ำ) โครงการชลประทานพิษณุโลก ได้ออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาค่าใช้จ่ายสนับสนุน อปท. โครงการขุดลอกบึงราชนก(ดินแลงน้ำ) เพื่อกำหนดราคา โดยอ้างอิงราคาที่เหมาะสมจ่ายจากการคิดราคามูลดินในอัตราสูงสุด ที่ลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท เป็นเป็นฐานอ้างอิง หักลบค่าขุดดินรวม Factor F ดังนี้

ค่าใช้จ่ายขุดลอก

ค่าขุดดินด้วยเครื่องจักร(ราคาน้ำมัน 32.00-32.99 บาท) = 18.78 บาท/ลบ.ม.(ธรรมชาติ)
 ค่า Factor = 1.3375
 รวมค่าใช้จ่ายต่อหน่วย = 25.12 บาท/ลบ.ม.(ธรรมชาติ) (1)

ค่าตอบแทนตามประมวลกฎหมายที่ดิน อัตราสูงสุด = 28 บาท/ลบ.ม. (2)

ผลต่างราคาดินกับค่าขุด (2) - (1) = 2.88 บาท/ลบ.ม.

ราคาน้ำมัน

กรมการพลังงาน 2568

ราคาน้ำมันขายปลีกภาค ปะจําปี พ.ศ. 2568
 กรมการพลังงาน

วันที่ - เวลา	B20	Diesel	Diesel B7	E85	E20	Gas 91	Gas 95	ห.บ.บ.บ.บ.	Diesel B7
09-05-2568 08:00	32.89	32.89	32.83	33.88	33.19	38.17	36.44	43.23	41.93
04-05-2568 09:00	32.83	32.83	32.83	34.18	33.78	38.77	36.04	43.83	41.93

ทั้งนี้การคำนวณดังกล่าว เพื่อกำหนดค่าใช้จ่ายสนับสนุนเท่านั้น ไม่ได้เกี่ยวกับการคิดราคามูลดินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖ แต่อย่างใด และเพื่อป้องกันปัญหาการตรวจสอบ กรณีหน่วยงานภายนอกเห็นว่าทางราชการเสียผลประโยชน์หากไม่จัดเก็บค่ามูลดินตามโครงการดังกล่าว

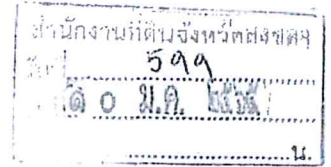
การจ่ายเงิน ให้ผู้เข้าร่วมโครงการนำส่ง อบต. และให้ อบต.แบ่งให้ อบจ.๔๐% (ใช้ตามแนวทางของประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม) และโครงการชลประทานจะเก็บเงินประกัน ๑๐% เพื่อป้องกันการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข

๖. ประโยชน์ ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการดินแลงน้ำ

๑. สามารถเร่งแผนงานขุดลอกที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จตามแผน ซึ่งจะสามารถอำนวยความสะดวกตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ได้ โดยเฉพาะกรณีประสบปัญหาการจัดการมูลดินที่ไม่มีสถานที่ทิ้งดิน

๒. ลดภาระค่าใช้จ่ายของทางราชการ รายละเอียดดังนี้

ปริมาณดินที่เสนอขุดลอกครั้งนี้	๘.๒๙ ล้าน ลบ.ม.
<u>ค่าใช้จ่ายกรณีใช้งบประมาณมาดำเนินการเอง</u>	
ค่าขุด (ราคาน้ำมัน B7 = ๓๒.๐๐-๓๒.๙๙ บาท/ลิตร)	๑๓.๖๐ บาท/ลบ.ม.
ค่าขนย้าย เฉลี่ย ๑๕ กม.	๖๐.๙๓ บาท/ลบ.ม.
ค่าปาดเกลี่ย	๑๕.๑๕ บาท/ลบ.ม.
รวม	<u>๘๙.๖๘ บาท/ลบ.ม.</u>
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	๗๔๓.๔๔ ล้านบาท
ค่าอำนวยความสะดวก ๓.๒๓๕๔%	<u>๒๔.๐๕ ล้านบาท</u>
รวมเงินทั้งสิ้น	<u>๗๖๗.๕๐ ล้านบาท (1)</u>
<u>กรณีคิดการจำหน่ายมูลดิน</u>	
ประเมินราคาดินไว้ที่ (ไร่ละ ๑๓๐,๐๐๐ บาท)	๑๐.๘๓ บาท/ลบ.ม.
ประเมินราคาขายจะได้เงิน	๘๙.๗๘ ล้านบาท (2)
สามารถประหยัดงบประมาณได้	<u>๖๗๗.๗๒ ล้านบาท (1)-(2)</u>

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๕๖๕

ถึง จังหวัดทุกจังหวัด

กรมที่ดิน ขอส่งสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินใน พ.ศ. ๒๕๔๗ มาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๓๘-๔๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

เรียน จพล.

- เพื่อโปรดทราบ

- เห็นความมอบหมาย

- ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายรังวัด
- กลุ่มงานฯ ฝ่ายควบคุมฯ
- ฝ่ายทะเบียน
- แจ้งทุกสำนักงาน กลุ่มฯ/ฝ่าย ทราบ ปฏิบัติ

(นางสาวสุพรรณิ จันทรวงศ์)

เจ้าพนักงานการเดินและบัญชีสำนักงาน

๑๐ ม.ค. ๒๕

(นางเนตรนงศ์ แก้วพณี)

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

๑๐ ม.ค. ๒๕๖๕

๓๑ / ๑๑ / ๒๕๖๕

(Handwritten signature)

(นางลัดดา สุขสว่าง)

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

๑๐ ม.ค. ๒๕๖๕

ที่ สข ๐๐๒๐.๑/ว ๕๑๙

เรียน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา สาขาทุกสาขา/
เจ้าพนักงานที่ดินหัวหน้าส่วนแยกบางกล้า

- จังหวัดสงขลา ขอส่งสำเนาหนังสือกรมที่ดิน
ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๒๕๕ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๕
เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอก
แหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗
มาพร้อมนี้

- เพื่อทราบ และแจ้งเจ้าหน้าที่ในสังกัดทราบ
และถือปฏิบัติ

(นางสุจิตร สุขสว่าง)

เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

๒๑ ม.ค. ๒๕๖๕

- ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๑๑๑
- ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑ ๑๑๑
๑๑๑

(นางสุจิตร สุขสว่าง)
เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสงขลา

21 ม.ค. 2565

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอักษะญาติ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๔๙๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๙๒๘ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๘
๓. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๙๔๖๑ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ กระทรวงมหาดไทยได้จัดส่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗ และตัวอย่างโครงการขุดลอก
แหล่งน้ำ และตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ กรมที่ดินได้จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน ให้จังหวัดทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบันมีจังหวัดหรือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยดังกล่าว เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานรับผิดชอบตามระเบียบไม่เข้าใจ
ในขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานรับผิดชอบตามระเบียบเกิดความเข้าใจและ
สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง จึงขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ต้นเงินในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

๑. แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในบังคับตามระเบียบฯ ได้แก่ ลำราง-ห้วย หนอง-คลอง-
บึง บาง และแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงน่านน้ำตามพระราชบัญญัติการเดินเรือ
ในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

๒. การดำเนินการขุดลอกกระทำได้ ดังนี้

(๑) กรณีประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก (ตามนัยข้อ ๕ ของระเบียบฯ)

(๑.๑) เมื่อนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะทำการขุดลอก
ให้ทำการสำรวจขอบเขต ปักแนวเขตแหล่งน้ำให้ชัดเจน พร้อมออกแบบการขุดลอก หลักเกณฑ์ วิธีการและ
ระยะเวลาในการขุดลอกให้แล้วเสร็จ และเสนอเป็นโครงการเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด
แล้วจึงประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก มีกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ

(๑.๒) เมื่อได้ผู้ประสงค์จะขุดลอกแล้ว ให้ทำการขุดลอกตามเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการ
จังหวัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการกำหนด กรณีนี้ไม่ใช่ลักษณะของการจัดจ้าง แต่เป็นเรื่องที่หน่วยงาน
เจ้าของโครงการให้ผู้ประสงค์จะขุดลอกช่วยขุดลอกแหล่งน้ำ โดยให้นำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอก
ไปเป็นค่าตอบแทนจากการขุดลอก ทางราชการไม่ต้องจ่ายค่าจ้างเพราะไม่ใช่เป็นการตีราคาหรือคิดค่าจ้าง

(๒) กรณีนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จัดจ้างเอกชนทำการ
ขุดลอกตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ตามนัยข้อ ๖ ของ
ระเบียบฯ) แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

/(๒.๑) กรณี...

(๒.๑) กรณีใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการได้

(๒.๒) กรณีไม่ใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกจ่ายแทนค่าจ้าง โดยตราค่ากรวด หิน ดิน หวานั้น ตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาต ตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม แล้วให้นำราคา ที่ได้หักลบจากค่าจ้าง ถ้ากรวด หิน ดิน หวาย มีราคาเกินกว่าค่าจ้าง ให้เอกชนผู้รับจ้างจ่ายค่ากรวด หิน ดิน หวาย ส่วนที่เกินดังกล่าวคืนให้ทางราชการ และให้เงินนั้นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ทั้งนี้ การที่จะนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือค่าจ้างเอกชน นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของโครงการต้องระบุไว้ในโครงการ และเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

(๓) กรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการขุดลอกเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติอันเกิดจากอุทกภัย หรือภัยแล้ง (ตามนัยข้อ ๘ ของระเบียบฯ) ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดจ้างเอกชนขุดลอกไปพลางก่อน แล้วจึงเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่จ้าง การดำเนินการดังกล่าวต้องจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย ทั้งนี้ ต้องเป็นการดำเนินการเฉพาะทำที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเกิดจากอุทกภัยหรือภัยแล้งเฉพาะหน้า และไม่อาจคาดหมายได้เท่านั้น นอกเหนือจากการขุดลอกในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเฉพาะพื้นที่แล้ว หากประสงค์ จะดำเนินการขุดลอกในพื้นที่ต่อเนื่องกับพื้นที่ดังกล่าวก็ต้องดำเนินการตามขั้นตอนปกติของระเบียบฯ

๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะที่ประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการ หรือค่าจ้างเอกชนเท่านั้น ดังนั้น กรณีที่เป็นการขุดลอกโดยมิได้นำเอากรวด หิน ดิน หวาย ไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ หรือเป็นค่าจ้างของเอกชน เช่น การนำดินที่ได้จากการขุดลอกถมไว้บริเวณคันคลองที่ทำการขุดลอก นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๐

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๕๑๐๖

โครงการชลประทานพิษณุโลก
เลขที่/ผ. 2195
วันที่ 30 พ.ค 2565
เวลา 11.48 น.

ที่ พล ๐๐๒๐.๕.๑/๙๖๙๐

ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก
ถนนวังจันทร์ พล ๖๕๐๐๐

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ทหารือวิธีปฏิบัติการจัดการมูลดินที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ทางราชการจากการขุดลอกบึงราชนก

เรียน ผู้อำนวยการโครงการชลประทานพิษณุโลก

อ้างถึง หนังสือโครงการชลประทานพิษณุโลก ที่ กษ ๐๓๑๒.๐๗/๖๕ ลงวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๙๖๔๑

ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง โครงการชลประทานพิษณุโลกได้แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนหลักการฟื้นฟูบึงราชนกจังหวัดพิษณุโลก โดยโครงการชลประทานพิษณุโลกมีโครงการขุดลอกบึงราชนกวงเงินงบประมาณตามแผน ๙๕๐ ล้านบาท จึงได้ทหารือวิธีปฏิบัติการจัดการมูลดินที่เหลือจากการใช้ประโยชน์ทางราชการ ดังนี้

๑. กรณีดำเนินการขุดลอกบึงราชนก โดยใช้งบประมาณในการดำเนินการ และดำเนินการตามข้อ ๖ ของระเบียบฯ โดยการตีราคามูลดินที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาตตามมาตรา ๙ ทวิ (ปัจจุบันเป็นมาตรา ๙/๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท และนำเงินค่าตอบแทนส่งเป็นรายได้แผ่นดิน จะสามารถดำเนินการได้หรือไม่

๒. กรณีหากสามารถดำเนินการได้ตามข้อ ๑. จะมีวิธีปฏิบัติในการนำส่งเงินค่าตอบแทนมูลดินจากเอกชนผู้รับจ้างนำส่งเป็นรายได้แผ่นดินได้อย่างไร ซึ่งในระเบียบกำหนดให้เงินนั้นตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัดพิษณุโลกได้มีหนังสือหารือกรมที่ดิน ซึ่งกรมที่ดินได้มีหนังสือตอบข้อหารือสรุปได้ ดังนี้

๑. การจัดการวัสดุที่ได้จากการขุดลอก (กรวด หิน ดิน ทราย) ที่กำหนดไว้ตามข้อ ๖ ของระเบียบฯ แบ่งออกเป็น ๒ วิธี คือกรณีที่ใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน ทรายที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการได้ และกรณีไม่ใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ สามารถนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกเป็นค่าจ้างเอกชนแทนเงินงบประมาณโดยให้ตีราคากรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาตตามมาตรา ๙ ทวิ (ปัจจุบันเป็นมาตรา ๙/๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน โดยอนุโลมแทนเงินงบประมาณ ถ้ากรวด หิน ดิน ทราย มีราคาเกินกว่าค่าจ้างให้เอกชนผู้รับจ้างจ่ายค่ากรวด หิน ดิน ทราย ส่วนที่เกินดังกล่าว คินให้ทางราชการ การที่สำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ได้มีหนังสือ ที่ พล ๐๐๒๐.๕.๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕ ตอบข้อหารือจึงเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว

๒. กรณีตามข้อหารือของโครงการชลประทานพิษณุโลก เห็นว่าไม่เป็นไปตามข้อ ๖ ของระเบียบฯ จึงไม่สามารถดำเนินการได้ การจัดจ้างเอกชนทำการขุดลอกจึงควรดำเนินการตามกรณีใดกรณีหนึ่งที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ ของระเบียบฯ และได้แนะนำการดำเนินการเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณแผ่นดินและทำให้ปัญหาในการจัดการกรวด หิน ดิน ทราย หมดไป จึงควรพิจารณาใช้ กรวด หิน ดิน ทราย แทนค่าจ้างเป็นประการแรกก่อน หากไม่สามารถดำเนินการได้ จึงพิจารณาใช้งบประมาณในลำดับต่อไป

/และการตี...

และการตีราคา กรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาตตาม
มาตรา ๙ ทวิ (ปัจจุบันเป็นมาตรา ๙/๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมาย
ที่ดิน โดยอนุโลม นั้น หมายถึง ค่าตอบแทนตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งไม่เกินอัตรา
ค่าตอบแทนในการอนุญาต ข้อ (๒) (ก) การขุดหรือตัดทราย ลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท อันเป็นอัตราสูงสุด
ที่กฎหมายกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายรมชัย จิตรวิเศษ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

สำนักงานที่ดินจังหวัด
โทร ๐ - ๕๕๓๒ - ๒๗๒๓
โทรสาร ๐ - ๕๕๓๒ - ๒๗๔๑

เรียน ผ.ค.ป. พิษณุโลก

เพื่อโปรดทราบและพิจารณา

- เห็นควรแล้ว ๑๗.๓๒.พ.ล., บจ.๓๒.พ.ล.

ทราบ+พิจารณาคำเห็นกรมเจ้าอ. 1, 2 ส่งต่อไป

(นางสุนิสา คำเครือ)

บ.ท.ค.ป.พิษณุโลก

ททท./สอ. - ผ.ค.ป. พิษณุโลก, บจ.ค.ป. พิษณุโลก
/ผ.ท.ค.ป. พิษณุโลก เห็นชอบ

ผ.ค.ป. ๑๕.๑๒.พิษณุโลก สืบจากจดแจ้งกรมเจ้าอ.ททท.

(ขอสำเนา)

(นายชำนาญ ชูเที่ยง)

ผ.ค.ป.พิษณุโลก

ความที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๖๖๕๑

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๑
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง ทหารู้วิธีปฏิบัติการจัดการมรดกดินที่เหลือใช้จากการใช้ประโยชน์ทางราชการจากการขุดลอกบึงราชนก
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

อ้างถึง หนังสือจังหวัดพิษณุโลก ด่วนที่สุด ที่ พล ๐๐๒๐.๕.๑/๓๔๕๔ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๒๗๙๖ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙
๒. สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๑๓๑๘๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖
๓. สำเนาหนังสือกรมที่ดิน ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๒๑๐๙๒ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง จังหวัดได้ทหารู้วิธีปฏิบัติการจัดการมรดกดินที่เหลือจากการใช้ประโยชน์
ทางราชการจากการขุดลอกบึงราชนกของโครงการชลประทานพิษณุโลก เพื่อความรอบคอบและดำเนินการ
ได้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง นั้น

กรมที่ดินขอเรียนว่า

๑. กรณีตามข้อหารือข้อ ๑ เป็นการจัดจ้างเอกชนทำการขุดลอกตามข้อ ๖ ของระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗
ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้เคยตอบข้อหารือจังหวัดขอนแก่นและมีหนังสือ ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐
ธันวาคม ๒๕๖๔ ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ ในกรณีดังกล่าวแล้วว่า ส่วนราชการ
สามารถจะจัดการกับกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกเป็น ๒ วิธี ดังนี้

(๑) กรณีใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและ
การบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์
ของทางราชการได้

(๒) กรณีไม่ใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและ
การบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกเป็นค่าจ้างเอกชน
แทนเงินงบประมาณ โดยให้ตีราคากรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาต
ตามมาตรา ๙ ทวิ (ปัจจุบันเป็นมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน) ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน
โดยอนุโลม แทนเงินงบประมาณ ถ้ากรวด หิน ดิน หวาย มีราคาเกินกว่าค่าจ้าง ให้เอกชนผู้รับจ้างจ่ายค่ากรวด
หิน ดิน หวาย ส่วนที่เกินดังกล่าวคืนให้ทางราชการ และให้เงินนั้นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น การจัดการกับกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงต้องดำเนินการตามกรณี
ดังกล่าวข้างต้น การที่สำนักงานที่ดินจังหวัดพิษณุโลกได้มีหนังสือ ที่ พล ๐๐๒๐.๕.๑/๒๕๙๒ ลงวันที่ ๒๗
มกราคม ๒๕๖๕ ตอบข้อหารือโครงการชลประทานพิษณุโลกนั้น จึงเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗ แล้ว

๒. กรณีตามข้อหาหรือข้อ ๒ เห็นว่า การดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ จะต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และเนื่องจากโครงการขุดลอกบึงราชนกเป็นการจัดจ้างเอกชนทำการขุดลอกซึ่งตามข้อ ๖ ของระเบียบดังกล่าว กำหนดให้สามารถดำเนินการได้ ๒ กรณี ตามข้อ ๑ (๑) และ (๒) ซึ่งเมื่อพิจารณาการดำเนินการตามข้อหาหรือดังกล่าวแล้ว เห็นได้ว่าไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ แต่อย่างไรก็ดี จึงไม่สามารถดำเนินการได้ ดังนั้น ในการจัดจ้างเอกชนทำการขุดลอก จึงควรดำเนินการตามกรณีใดกรณีหนึ่งที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ และเนื่องจากการจัดจ้าง ตามข้อ ๑ (๒) ทางราชการ สามารถนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกเป็นค่าจ้างเอกชนแทนเงินงบประมาณได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดิน และทำให้ปัญหาในการจัดการกรวด หิน ดิน หวาย หมดไป จึงควรพิจารณากรณีนี้ก่อนเป็นประการแรก ซึ่งเป็นทำนองเดียวกับที่กระทรวงมหาดไทยเคยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๒๗๙๖ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๔ ตอบข้อหาหรือของจังหวัดสุรินทร์แล้วว่า “ในการจัดจ้างให้พิจารณากรณีที่สามารถจะใช้กรวด หิน ดิน หวาย แทนค่าจ้างเป็นประการแรกก่อน หากไม่สามารถกระทำได้ จึงพิจารณาใช้งบประมาณในลำดับต่อไป”

อนึ่ง จากการตรวจสอบข้อหาหรือของจังหวัดพบว่า การตีราคามูลดินตามมติคณะกรรมการจัดการมูลดินที่เหลือจากการใช้ประโยชน์โครงการขุดลอกบึงราชนก กำหนดยึดตามวิธีการและอัตราที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัติจังหวัด แต่ต้องไม่เกินอัตราบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน โดยกำหนดอัตรารูปลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท ซึ่งมีค่าน้อยกว่าเงินค่าจ้าง (จากการคิดราคากลางค่าขุดดินอยู่ที่ลูกรูปลูกบาศก์เมตรละ ๒๓.๕๑ บาท) นั้น เห็นว่า การขุดลอกหมายความว่า การขุด ดุด ตัก หรือการทำประการอื่นใด ที่เป็นการนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ทับถมรวมกันอยู่ใต้แหล่งน้ำขึ้นมาบนพื้นดินพร้อมกันในคราวเดียวกัน โดยมีได้แยกกว่าจะเป็นสิ่งใด ดังนั้น เพื่อประโยชน์ของทางราชการ การนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าจ้างเอกชนซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ให้ตีราคา กรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการอนุญาตตามมาตรา ๙ ทวิ (ปัจจุบัน มาตรา ๙/๑) ในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม นั้น จึงหมายถึง ค่าตอบแทนตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งไม่เกินอัตราค่าตอบแทนในการอนุญาต ข้อ (๒) (ก) การขุดหรือดุดทราย ลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท อันเป็นอัตราสูงสุดที่กฎหมายกำหนด ซึ่งกรมที่ดินได้เคยมีหนังสือ ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๑๓๑๘๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ตอบข้อหาหรือของจังหวัดศรีสะเกษแล้วว่า “ค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม ตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ นั้น หมายถึง ค่าตอบแทนตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งไม่เกินอัตราค่าตอบแทนในการอนุญาต ข้อ (๒) (ก) การขุดหรือดุดทราย ลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท” และมีหนังสือ

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๒๑๐๙๒ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ แจ้งจังหวัดนครราชสีมาในประเด็นเรื่องหลักเกณฑ์การกำหนด

ง.๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก
 เห็นชอบ
 เห็นควรให้

- กลุ่มงานวิชาการซึ่งได้ยืมมติเพื่อโปรดทราบ
- ฝ่ายทะเบียนดำเนินการ
- ฝ่ายรังวัดดำเนินการ
- ฝ่ายอำนวยการดำเนินการ
- ฝ่ายควบคุมและรักษา ดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวอัญญา วงษ์เจริญ
 เจ้าพนักงานธุรการ

๒๕ เม.ย. ๒๕๖๕ (นางสาวอัญญา ถึงการ)
 เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
 สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
 โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๓๘ (นางสาวชุติมาฯ)
 โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

(นายณรงค์ สืบตระกูล)
 ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ ปฏิบัติราชการแทน
 อธิบดีกรมที่ดิน

ก.๖
 (นายสมบุญ สีนสกลวัฒน์)
 เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
 ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก
 ๒๕ เม.ย. ๒๕๖๕

ความที่สุด

ที่ มท 0511.3/

2796

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎาภิเศก กทม. 10200

10 มีนาคม 2549

เรื่อง การขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสุรินทร์ ความที่สุด ที่ สร 0017.2/3244 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2549

ตามที่หารือแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. 2547 เนื่องจากยังมีประเด็นหรือวิธีการปฏิบัติที่ผู้ดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวอาจไม่เข้าใจ หรือมีความเห็นในวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ความละเอียดตามที่แจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้กรมที่ดินเป็นเจ้าของเรื่องในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย สำหรับกรณีตามข้อหารือ นั้น กระทรวงมหาดไทยโดยกรมที่ดินได้พิจารณาแล้ว ขอเรียนดังนี้

1. ตามข้อหารือ (1) นั้น กรณีตามข้อ 5 ของระเบียบฯ เป็นการขุดลอกโดยการประกาศเชิญชวน ซึ่งในการดำเนินการเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบโครงการแล้ว หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องประกาศเพื่อหาผู้แจ้งความประสงค์ที่จะขุดลอก เมื่อได้ผู้ที่จะทำการขุดลอกแล้ว หน่วยงานเจ้าของโครงการสามารถที่จะทำสัญญาหรือข้อตกลงกับผู้ที่จะทำการขุดลอกได้ โดยกำหนดให้ผู้ขุดลอกตามารถนำกรวดหิน ดิน ทราย ที่ขุดลอกได้ ไปเป็นค่าตอบแทนจากการขุดลอกได้ทั้งหมด กรณีนี้ไม่ใช่ลักษณะของการจ้างสิ่งไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงมูลค่าวัสดุที่ขุดลอกได้

2. ตามข้อหารือ (2) นั้น กรณีตามข้อ 5 ของระเบียบฯ เมื่อไม่ใช่กรณีลักษณะของการจ้าง การคัดเลือกผู้สัญญา หน่วยงานเจ้าของโครงการก็ชอบที่จะให้ดุลพินิจในการคัดเลือกได้ แต่เนื่องจากเป็นโครงการของหน่วยงานราชการ การดำเนินการคัดเลือกต้องอยู่ภายใต้หลักการของความถูกต้อง ยุติธรรม โปร่งใส เน้นประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสำคัญ

3. ตามข้อหารือ (3) นั้น กรณีตามข้อ 5 ของระเบียบฯ เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ
ทำการประกาศหาผู้แจ้งความประสงค์ที่จะขุดลอกแล้ว ปรากฏไม่มีผู้แจ้งความประสงค์ หรือเห็นว่าการนี้ตาม
ข้อ 5 ทางราชการได้ประโยชน์น้อยกว่าวิธีการอื่น หน่วยงานเจ้าของโครงการก็สามารถที่จะดำเนินการตามข้อ
ข้อ 6 ของระเบียบฯ ได้ โดยการจัดจ้างตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535 หรือ
ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2535 แล้วแต่กรณี
ในการจัดจ้างให้พิจารณากรณีที่สามารถจะให้รอด ทิน ดิน ทาย แทนค่าจ้างเป็นระยะเวลาหกเดือน
หากไม่สามารถกระทำได้จึงพิจารณาใช้เงินงบประมาณเป็นลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรอรช ทองนิรมล)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านกิจการความมั่นคงภายใน

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. 0 2622 3469 มท 50801-12 ต่อ 365
โทรสาร 0 2222 1640

63
189
30
ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง...
...
... 2548
... 2 ม 49

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๒๒ ๕๑๑

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ทารือแนวทางปฏิบัติการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดศรีสะเกษ ที่ ศก ๐๐๑๙.๒/๑๑๕ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง ทารือแนวทางปฏิบัติการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณี นำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าจ้างเอกชน โดยตีราคาตามอัตรารับบัญชี ค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน สามารถดำเนินการได้ภายใต้บทบัญญัติแห่งระเบียบ กฎหมายดังกล่าว หรือไม่ อย่างไร ความแจ้งแล้ว นั้น

กรมที่ดินขอเรียนว่า การดำเนินโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ดังกล่าว เป็นการเข้าไปขุดลอกทำด้วยประการใดให้เป็นการทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด ที่ทราย หรือทำสิ่งหนึ่ง สิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน ซึ่งต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑๐๙/๒๕๓๘ ลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๓๘ สำหรับการพิจารณาอนุญาตและการจำหน่ายวัสดุที่ได้จากการขุดลอกให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๑. กรณีประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก ตามนัยข้อ ๕ ของระเบียบฯ กำหนดว่า เมื่อนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะทำการขุดลอกให้ทำการสำรวจขอบเขต ปักแนวเขตแหล่งน้ำให้ชัดเจน พร้อมออกแบบการขุดลอก หลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาในการขุดลอก ให้แล้วเสร็จ เสนอเป็นโครงการเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วจึงประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก มีกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ และเมื่อได้ผู้ประสงค์จะขุดลอกแล้วผู้ขุดลอกได้ทำการขุดลอกตามเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด กรณีนี้ไม่ใช่ลักษณะของการจ้าง แต่เป็นเรื่องที่หน่วยงานเจ้าของโครงการให้ผู้ประสงค์จะขุดลอกช่วยขุดลอกแหล่งน้ำฯ โดยให้นำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าตอบแทนจากการขุดลอก ทางราชการไม่ต้องจ่ายค่าจ้างแต่อย่างใด

๒. กรณีทางราชการเห็นสมควรจัดจ้างเอกชนทำการขุดลอก ซึ่งตามข้อ ๖ ของระเบียบฯ กำหนดให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๔ หรือระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แบ่งได้เป็น ๒ กรณี

๒.๑ กรณีใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ในทางราชการได้

๒.๒ กรณี ...

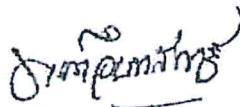
๒.๒ กรณีไม่ใช้งบประมาณว่าจ้าง หาราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกจ่ายแทนค่าจ้าง โดยตีราคากรวด หิน ดิน หวานั้น ตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาตตามมาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม แล้วให้นำราคาที่ได้หักลบจากค่าจ้าง ถ้ากรวด หิน ดิน หวาย มีราคาเกินกว่าค่าจ้างให้เอกชนผู้รับจ้างจ่ายค่ากรวด หิน ดิน หวาย ส่วนที่เกินดังกล่าวคืนให้ทางราชการ และให้เงินนั้นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

จากหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาของกระทรวงมหาดไทย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ การจัดการกับกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกกรณี ทางราชการจัดจ้างเอกชนทำการขุดลอกโดยไม่ใช้งบประมาณว่าจ้าง สามารถนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกจ่ายแทนค่าจ้างได้ โดยตีราคาตามค่าตอบแทนในการขออนุญาตตามมาตรา ๙ มาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๖.

อนึ่ง จากการตรวจสอบบันทึกสำนักงานที่ดินจังหวัดศรีสะเกษ ที่ ศก ๐๐๑๙.๒/๒๐๕๕๓ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๕ ข้อ ๔. ข้อเสนอนะ ๑-๓ กำหนดค่าตอบแทนตามบัญชีแนบท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน ข้อ ๒ (ข) กำหนดค่าตอบแทนในการขุดดินหรือลูกรัง หรืออื่น ๆ ลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท นั้น เห็นว่าในการนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าจ้างเอกชนซึ่งให้ตีราคากรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการอนุญาตตามมาตรา ๙ ทวิ (ปัจจุบัน มาตรา ๙/๑) ในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม ตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ นั้น หมายถึง ค่าตอบแทนตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งไม่เกินอัตราค่าตอบแทนในการอนุญาตข้อ (๒) (ก) การขุดหรือตูดทราย ลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท ไม่ใช่กรณีตามข้อ ๒ (ข) การขุดดินลูกรัง หรืออื่น ๆ ลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท ตามที่ระบุไว้ในโครงการดังกล่าว จึงขอให้สั่งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการคิดค่าตอบแทนของแต่ละโครงการในบันทึกของสำนักงานที่ดินจังหวัดดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววิมล อินทร์แก้ว)

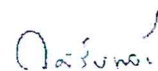
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๓๘

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๑๐๖

๓๐/๑๕/๑๐

๒๒พ๑๕๖

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ ๒๑๐๗๒

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ขอแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์
ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครราชสีมา ที่ นม ๐๐๒๐.๔/๑๑๘๙๔ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๒๐๘.๕/๓๑๕
ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้เสนอความเห็นให้ปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการ
เกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ตามข้อสังเกตของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
สืบเนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วพบว่า การดำเนินการ
ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง ได้จ่ายค่าตอบแทนหรือ
ค่าจ้างให้แก่ผู้รับจ้าง โดยการตีราคากรวด หิน ดิน ทราย ดังกล่าว ตามข้อ ๖ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า
ในราคา
ลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท ซึ่งเป็นราคาที่แตกต่างจากราคาซื้อขายในพื้นที่มาก จึงเห็นว่าน่าจะมีการแก้ไขปรับปรุง
ระเบียบดังกล่าว เนื่องจากเป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่คุ้มค่า มีผลให้ทางราชการขาดรายได้อันควรจะได้
และอาจเป็นช่องทางทำให้เกิดการทุจริตได้ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณา ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมที่ดินซึ่งได้รับมอบหมายจากกระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า ตามข้อสังเกตของสำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดินเป็นกรณีการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย
วิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๖ ซึ่งเป็นการจัดจ้างให้เอกชน
ทำการขุดลอก ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ
พัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยไม่ใช้งบประมาณเป็นค่าจ้างในการขุดลอก และจ่ายค่าจ้าง
เป็นกรวด หิน ดิน ทราย แทนงบประมาณ โดยในการตีราคาค่าจ้างหน่วยงานเจ้าของโครงการต้องกำหนด
ค่าจ้างเป็นจำนวนเงินตามอำนาจหน้าที่เพื่อเป็นสิ่งเปรียบเทียบปริมาณ กรวด หิน ดิน ทราย ที่จะจ่ายแทน
ค่าจ้าง และในการตีราคากรวด หิน ดิน ทราย ไปจ่ายเป็นค่าจ้างให้คิดตามราคาค่าตอบแทนในการอนุญาตตาม
นัยมาตรา ๙ ทวิ ปัจจุบันคือ มาตรา ๙/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวล
กฎหมายที่ดินโดยอนุโลม ซึ่งตามมาตรา ๙/๑ กำหนดให้เสียค่าตอบแทนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น แต่ต้องไม่เกินอัตรา
ตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน คือไม่เกินลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท ดังนั้น ในการตีราคากรวด หิน ดิน ทราย

ไปจ่าย...

ไปจ่ายเป็นค่าจ้าง จึงต้องเป็นไปตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น การที่กฎหมายบัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดอัตราในการจ่ายค่าตอบแทนในแต่ละท้องถิ่นนั้นอีกครั้งก็เนื่องจากจะได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้พิจารณาถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร สมควรกำหนดค่าตอบแทนในอัตราเท่าใดแต่ละท้องถิ่นไป ซึ่งแต่ละท้องถิ่นอาจกำหนดอัตราค่าตอบแทนไม่เท่ากัน แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน คือ ไม่เกินลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท การกำหนดค่าตอบแทนดังกล่าวจึงมีหลักการกำหนดที่ชัดเจน กรณีที่จังหวัดเห็นควรปรับปรุงแก้ไขระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ มีต้นฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยเฉพาะการตีราคาการวัด หิน ดิน หวาย ที่ขุดได้ตามข้อ ๖ ควรเท่ากับหรือใกล้เคียงกับราคาตลาดของพื้นที่นั้น ๆ เป็นการกำหนดโดยไม่มีหลักการควบคุมที่ชัดเจนแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามกรณีดังกล่าว กรมที่ดินได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการแก้ไขบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดินให้มีอัตราสูงขึ้นสอดคล้องกับข้อเสนอของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ให้กรมที่ดินรับความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายฯ ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของกรมที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิรักษ์ ชื่อธนาพงศ์)
อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๓๘ (นางสาวนิตยาฯ)
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๗

ได้รับมี
ประชุม ๐๙. 109

25 ๕๓ ๗

รองอธิบดี	(นายธนากร สลายแก้ว) วันที่	๒๕ ๕๓ ๗
ผอ.สำนัก	(นายสุวิทย์) วันที่	๒๕ ๕๓ ๗
ผอ.ส่วน	(นาย) วันที่	๒๕ ๕๓ ๗
หัวหน้ากลุ่มงาน	วันที่	๒๕ ๕๓ ๗
เจ้าหน้าที่ร่างครุฑ	วันที่	๒๕ ๕๓ ๗
เจ้าหน้าที่พิมพ์	วันที่	๒๕ ๕๓ ๗

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน

พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงินตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๓๖ ให้สามารถรองรับการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วมได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทันเหตุการณ์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๕๗”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๓๖

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์” หมายความว่า ลำราง ห้วย หนอง คลอง บึง บางและแหล่งน้ำอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงน่านน้ำตามพระราชบัญญัติ การเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

“การขุดลอก” หมายความว่า การขุด ดุด ตัก หรือการกระทำประการอื่นใด ที่เป็นการนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ทับถมอยู่ใต้แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ตื้นเขิน ขึ้นมาบนพื้นดิน

“นายอำเภอ” ให้หมายความรวมถึง ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ผู้อำนวยการเขตสำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร และปลัดเมืองพัทยาด้วย

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

ข้อ ๕ เมื่อนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีพิจารณา เห็นว่าแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ในท้องที่ใดตื้นเขินสมควรทำการขุดลอก ให้นายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าวทำการสำรวจขอบเขต บั๊กแนวเขตแหล่งน้ำ นั้นให้ชัดเจน พร้อมทั้งออกแบบการขุดลอก กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและ ระยะเวลาในการขุดลอกให้แล้วเสร็จ และเสนอเป็นโครงการเพื่อขอความเห็นชอบ จากผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วจึงประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอกมีกำหนด ไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน นับแต่วันประกาศ

ในกรณีที่แหล่งน้ำนั้นมีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง ให้ยึดถือแนวเขตตามหลักฐานหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงนั้น

ข้อ ๖ กรณีที่ทางราชการพิจารณาแล้วเห็นสมควรที่จะจัดจ้างให้เอกชนทำการขุดลอกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ หรือระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและนายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือค่าจ้างเอกชน ให้นายอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ในกรณีนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าจ้างเอกชน ให้ตีราคากรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการอนุญาตตามมาตรา ๕ ทวิ ในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลมแล้วให้หักกลับจากค่าจ้าง และถ้ามีราคาเกินกว่าค่าจ้าง เอกชนผู้รับจ้างต้องจ่ายเงินค่ากรวด หิน ดิน ทราย ส่วนที่เกินดังกล่าวคืนให้ทางราชการ และให้เงินนั้นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ในกรณีที่ปรากฏว่าทรัพย์สินที่ได้จากการขุดลอกเป็นแร่ ทรัพยากรไม้ หรือวัตถุโบราณ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๗ ในกรณีที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นเห็นสมควรจะทำการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘ ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติอันเกิดจากอุทกภัยหรือภัยแล้ง และจำเป็นต้องทำการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่สิ้นเงิน ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการให้เอกชนทำการขุดลอกแหล่งน้ำดังกล่าวไปพลางก่อน แล้วเสนอเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ว่าจ้าง

ข้อ ๙ ในการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดจะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ดำเนินการขุดลอกปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ราษฎรรวมทั้งกำหนดเงื่อนไขอื่นให้ผู้ดำเนินการขุดลอกต้องปฏิบัติและรับผิดชอบในความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินการก็ได้

เงื่อนไขในการขุดลอก ให้เป็นไปตามข้อกำหนดท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๑๐ ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบและควบคุมการขุดลอกให้เป็นไปโดยถูกต้องตามเงื่อนไข

ข้อ ๑๑ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๗

วันมูหะมัดนอร์ มะทา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข้อกำหนดในสัญญาให้ดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่คัมเขิม

ข้อ 1 ผู้รับจ้างต้องทำการขุดลอกให้ถูกต้องตามแบบการขุดลอกหลักเกณฑ์และวิธีการในการขุดลอก และทำการขุดลอกให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ข้อ 2 ผู้รับจ้างจะต้องดำเนินการ โดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญหรือเสียหายแก่ราษฎรเป็นต้นว่า กระทำเสียงดังเกินควร ทำกิจการในเวลากลางคืน หรือวาง หรือตั้งอุปกรณ์ในการทำงานหรือวัตถุต่าง ๆ เป็นการกีดขวางแก่สาธารณชน

ข้อ 3 ผู้รับจ้างต้องระมัดระวังมิให้เกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของทางราชการหรือเอกชน เช่น ปุชนิยสถาน โบราณสถาน วัดวาอาราม สำนักสงฆ์ โบราณวัตถุ อาคารบ้านเรือน หากมีความเสียหายเกิดขึ้นเนื่องจากการดำเนินการของผู้รับจ้าง ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ ผู้รับจ้างต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายทั้งสิ้น

ข้อ 4 ผู้รับจ้างต้องดำเนินการระหว่างเวลา..... ถึง เท่านั้น

ข้อ 5 ผู้รับจ้างต้องดำเนินการด้วยตนเอง จะให้ผู้อื่นดำเนินการหรือโอนสิทธิให้ผู้อื่นไม่ได้ และต้องดำเนินการภายในบริเวณที่ได้รับจ้างเท่านั้น

ข้อ 6 ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ในทางราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ผู้รับจ้างหยุดทำการ ผู้รับจ้างต้องปฏิบัติตามทันที

ข้อ 7 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือผู้แทนเข้าไปตรวจบริเวณที่ทำการขุดลอกหรือกิจการที่ผู้รับจ้างกระทำ ผู้รับจ้างต้องอำนวยความสะดวกให้ตามสมควร

ข้อ 8 ในการดำเนินการขุดลอกหากพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุหรือซากโบราณสถานใด ๆ ต้องหยุดดำเนินการและแจ้งให้นายอำเภอพร้อมทั้งมอบโบราณวัตถุที่ขุดพบทั้งหมดก่อนนายอำเภอด้วยทันที

ข้อ 9 หากผู้รับจ้างพบซากดึกดำบรรพ์ติดอยู่เป็นกลุ่มก้อนชัดเจนต้องหยุดทำการทันทีแล้วแจ้งให้นายอำเภอทราบเพื่อแจ้งให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ทำการตรวจวิเคราะห์ต่อไป

หากพบวัตถุที่เป็นแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ผู้รับจ้างต้องหยุดกระทำการจนกว่าได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยแร่

ข้อ 10 ถ้าผู้รับจ้างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามแบบการขุดลอก หลักเกณฑ์วิธีการ หรือข้อกำหนดในสัญญา ไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใดดังกล่าวข้างต้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าวในที่ดินทั้งหมด หรือแต่บางส่วนได้ทันทีโดยไม่มีจำเป็นต้องบอกกล่าว

ข้อ 11

ข้อ 12

(ลงชื่อ)..... ผู้รับจ้าง